

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 172_4-1940)

Originalt emne

Universitet

Universitet/Areal og Bygninger

Uddrag fra byrådsmødet den 19. december 1940 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 172_4-1940)

Planer for en Hovedbygning til Aarhus Universitet samt Andragende fra Universitetet om Kommunens Anbefaling af Henvendelse til Staten om Støtte til Opførelse af denne Hovedbygning.

Fra Universitetsbestyrelsen forelaa følgende Skrivelse:

"Aarhus Universitets Lærerforsamling, Universitetsbestyrelsen og Universitetssamvirket har i adskillige Aar beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Tilvejebringelsen af en Hovedbygning, og det Tidspunkt er nu rykket nær, da en Udvidelse af Lokaler til Universitetets Undervisning og øvrige Virksomhed maa anses for en uomgængelig Nødvendighed.

Den Bygning, hvori Størstedelen af Universitetets nuværende Undervisning foregaar, og som fuldenttes i 1933, er i alt væsentligt indrettet til at rumme Institutterne for Fysik, Kemi og Anatomi; disse Institutter optager næsten hele den nævnte Bygningens Areal. Til Undervisningen i Sprog og Historie indrettedes dog 5 smaa midlertidige Auditorier i en mindre Del af Bygningens Etager. De tre af disse Auditorier rummer hvert 18 Siddepladser, de to henholdsvis 42 og 54 Siddepladser. Disse Lokaler har allerede fra først af været utilstrækkelige, idet man i allerhøjeste Grad har savnet Lokaler til

Haandbogssamlinger, Læsesale og andre for Professorer og Studenter lige nødvendige Arbejdslokaler; denne Pladsmangel indvirker dels direkte paa Undervisningen dels indirekte derved, at de studerende er ganske ude af Stand til at udnytte Mellemtimer mellem Forelæsningerne til Arbejde paa Universitetet.

Efter at Bygningen var taget i Brug i 1933, paa hvilket Tidspunkt der var 90 sprog- og historiestuderende paa Universitetet (nu er Tallet steget til 118), er dette blevet udvidet med flere nye Studiegrene: i 1936 paabegyndtes Undervisningen ved det økonomiske og det juridiske Fakultet, der i Aar har 92 økonomistuderende og 112 juridiske studerende. Efter Ansættelsen i 1938 af en Professor i Teologi og en Docent i Hebraisk er der ved Universitetet 64 teologistuderende; saavel Undervisningen for de studerende ved det økonomiske og juridiske Fakultet som for de teologistuderende har været henvist til de ovennævnte 5 Lokaler, saaledes at disse nu maa deles mellem ialt 386 studerende ved tre forskellige Fakulteter. Under disse Forhold er Pladsmangelen blevet ligefrem katastrofal.

Allerede i 1936 maatte man henlægge det dengang oprettede økonomiske Institut til Lokaler, der ligger meget langt fra Universitetet, og i de sidste to Aar har Universitetet til Stadighed maattet leje Lokaler saavel til Undervisning som til Afholdelse af Eksamen bl. a. paa Folkebiblioteket, idet bemærkes, at egnede Lokaler i Universitetets Nærhed ikke har kunnet findes.

Hertil kommer, at man i høj Grad har følt og i stigende Grad vil komme til at føle Savnet af et Lokale, hvor Universtetets Lærere og Studenter kan samles ved festlige og andre akademiske Lejligheder. Det største Lokale, som Universitetet i Øjeblikket raader over, og som iøvrigt anvendes ved Undervisningen i Fysik, rummer med sine 212 Siddepladser ved Universitetets Aarsfest end ikke Lærerforsamlingens Medlemmer, de indbudte Gæster og de immatrikulerede nye Studenter.

Som følge af disse Forhold har man fra Universitetets Side i flere Aar arbejdet med Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af en Bygning, der kan tilfredstille de Krav, som stilles paa Grund af Universitetets stadig fortsatte Vækst. Forhandlinger har været ført mellem Universitetsbestyrelsen, Lærerforsamlingen og Universitetets Arkitekt, C. F. Møller. I 1939 nedsattes et Byggeudvalg bestaaende af Medlemmer af Universitetsbestyrelsen, Universitetssamvirket og Universitetets Lærerforsamling, og paa Opfordring af dette Udvalg har Arkitekt Møller udarbejdet detaljerede Planer for Opførelsen af en Universitetshovedbygning. De af Arkitekten udarbejdede Tegninger er blevet forelagt

Byggeudvalget ved et Møde den 16. November 1940, hvor det vedtoges at søge Arkitektens Udkast gennemført.

Man havde tænkt sig at fremskaffe i alt Fald en Del af Midlerne til Opførelsen af denne Bygning ved Indsamling hos private. Under de nuværende Forhold maa man imidlertid være af den Anskuelse, at denne Vej ikke er farbar; men da Sagens Løsning maa anses som afgørende for Universitetets Trivsel, skal man herved andrage Aarhus Byraad om at yde Støtte til Universitetets Byggeplan ved at ville yde Anbefaling til en Henvendelse fra Aarhus Universitet til Statsmyndighederne om, at der som Led i Foranstaltninger til Afhjælpning af Arbejdsløshed i Byggefagene maa blive stillet Midler til Raadighed til Opførelse af den Bygning, Universitetet i saa høj Grad har Behov,

Som Bilag til nærværende Skrivelse fremsender jeg derfor hoslagt de af Arkitekt Møller udarbejdede Planer for en Universitetsbygning, som igennem en lang Aarrække vil kunne fyldestgøre Kravene til Gennemførelse af en moderne Universitetsundervisning, selv naar man tager Hensyn til den stadig fortsatte Stigning i Studenterantallet, som maa forventes at vedvare i de kommende Aar, indtil Undervisningen er fuldt udbygget ved alle Fakulteter.

Den projekterede Bygning rummer foruden en meget stor Fællesuniversitetssal (Aula) Auditorier, Læsesale, Øvelsesrum, Arbejdsværelser for Studenter og Professorer ved den sproglighistoriske, den juridiske, den økonomiske og den teologiske Undervisning samt nødvendige Mødelokaler og Udvalgsværelser; i Kælderetagen paatænker man at indrette Lokaler til en i høj Grad tiltrængt Studenterbespisning.

Jeg vedlægger endvidere Afskrift af det af Arkitekt Møller udarbejdede Overslag over Udgifterne ved Byggeprojektets Gennemførelse, der med de nuværende Priser er anslaaet til 3 Millioner Kroner.

En Bygning som den, hvorom Talen er, vil i meget vid Udstrækning kunne opføres med Benyttelse af indenlandske Materialer. Medens der i de hidtidige Universitetsbygninger forefindes et meget stort teknisk Apparat, kræver denne Bygning kun Installationer til Belysning, Opvarmning og Toiletter. Da Opvarmningen formentlig vil kunne ske ved Fjernvarme fra Aarhus Kommunehospitals Kedelanlæg, vil der end ikke udkræves særligt Kedelanlæg til Opvarmning. I Arkitektens Overslag er ikke medregnet Udgifter til Inventar og det øvrige Udstyr af Bygningen, men man regner med, at Udgiften hertil vil kunne affoldes af saadanne Midler, som Universitet og Universitetssamvirket dels allerede raader over, dels tør paatage sig at tilvejebringe.

Det vil naturligvis være en Forudsætning for Byggeplanens Realisation, at Staten i Overensstemmelse med den almindelige Plan for Universitetets Opbygning overtager Vedligeholdelsen af den projekterede Bygning. Det vil være nødvendigt at ansætte en Portner ved denne; hans Lønning udgør ca. 3000 Kroner; med normale Brændselspriser vil Udgiften til at opvarme Bygningen andrage ca. 25000 Kr. Hertil kommer Udgifterne til Lys, Rengøring og almindelig Vedligeholdelse, der kan anslaaes til at andrage 16000 Kr. Sammenlignet med de tilsvarende Udgifter ved de nuværende Bygninger vil disse Udgifter være ret lave, fordi Udgiften ved Vedligeholdelsen af de tekniske Installationer ved disse Bygninger er meget betydelig.

Med Hensyn til den projekterede Bygnings Placering paa Universitetsgrunden er det Hensigten, at den skulde anbringes i den nordlige Del af denne, parrallelt med Nordre Ringgade, saaledes at Projektets Sidefløje springer frem mod henholdsvis Studenterkollegierne og Institutet for Fysik, Kemi og Anatomi, hvorved samtlige paa Universitetsgrunden beliggende Bygninger vil komme til at danne et naturligt afsluttet Hele. Anbefalet af Budgetudvalget.

Borgmesteren forelagde Sagen. Allerede i længere Tid havde Universitetsbestyrelsen beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Muligheden for at fremskaffe Midler til denne Bygning. Der fandtes nu ca. 700 Studenter i Aarhus, og der savnedes i høj Grad Lokaler til dem. Arbejdet med den paatænkte Kaserne var stillet i Bero, og det private Byggeri næsten helt standset, hvorfor der i høj Grad manglede Beskæftigelse for Byggefagene; derfor havde Opførelsen af en saadan Bygning stor beskæftigelsesmæssig Interesse. Man havde under et Besøg i København talt med Undervisningsministeren om Sagen, og han var i høj Grad imødekommende. Arkitekten havde meddelt, at der i meget stor Udstrækning kunde anvendes danske Industriprodukter og indenlandsk Materiale. Bestyrelsen havde fremskaffet 300000 Kr. som man paatænkte at anvende til Inventar i Bygningen: men der kunde næppe for Tiden skaffes yderligere Midler ad denne Vej. Andragendet skulde nu indsendes til Staten, og Bestyrelsen androg om Byraadets Anbefaling deraf.

Forslaget tiltraadtes enstemmig.